

IN MEMORIAM
ДЕЈАН ВУКИЋЕВИЋ (1965–2022)

НЕЋЕМО СЕ ПОЗДРАВЉАТИ¹

Драгана Милуновић

Народна библиотека Србије,
Београд

УДК: 821.163.41:929 Вукићевић Д.
02:929 Вукићевић Д.
012 Вукићевић Д.

„Лош једно буђење.

И још један кошмар.

Иако на неки наднаравни начин знам да су ми очи затворене, видим. Све је додуше нејасно, мушно и на ивици препознавања... То је нешто налик бесшешинском стању. Крећем се помало у свим правцима и то чиним невољно. Ништа, заправо, и не чиним вољно, чак се и моји удови крећу без моје воље.

Тешко је рећи осећам ли удобности, тешко је рећи осећам ли било шта.

...

И како време одмиче, а тешко је рећи да знам и шта је то време, па и шта то значи одмицање у овако малом простору, дакле, како нешто одмиче, иако је све важније бити близу отвора, тамног отвора који се заправо не види, који наслућујемо мој сусед, ако се уоштите ради о суседу, и ја. Знам да је иако само по томе што и он и ја некако устрешимо кад се нађемо у близини оног другог... И он и ја желимо кроз тај отвор иако, сићуран сам, ни он ни ја не знамо шта нас иза чека."

Дејан Вукићевић,
Церебрум, 2012.

---

¹ Говор одржан на Старом гробљу у Конареву, 28. јуна 2022.

О Дејану сам говорила и писала много пута, али увек у радосним приликама, на представљањима његових књига, поводом додела награда или приликом пријатељских дружења у кафани. О њему је било лако говорити, али не зато што је био једноставна особа, већ зато што је био склон отвореном приступу људима, транспарентан, а тиме и приступачан за разумевање. Дејан је, ако већ нисте знали, особа која је наглашено склона да истерује ствари на чистину и у томе је током претходних деценија свог професионалног рада показао невероватну количину истрајности и, наравно, за то платио сваку цену која му је због тога испостављана.

Његовом библиотекарском, књижевном и личном развојном путу сам сведочила током двадесет три године нашег заједничког рада и дружења које је од првог дана, током свих ових година, у сваком тренутку ишло руку под руку. А сада је прилика у којој треба да дам резиме његовог живота.

***

Већина библиотекара Дејана познаје као колегу који је радио на пословима старе и ретке књиге, као стручњака у области организације завичајних фондова, чиме се дуги низ година бавио, а такође и као библиографа. Од пре неколико година, млађе колеге познају га и као предавача на стручним испитима на предмету библиографија, док га они који прате савремену домаћу књижевност знају и као писца интересантне прозе која надасве одаје необичан склоп личности, о чему сведоче његови јунаци, те избор тема и њихова обрада.

Дејан је написао четири књиге прича и два романа. Много више од тога написао је у својој глави, која је била глава писца, увек спремна да уочи детаљ, да разради ситуацију, вербализује радњу и ухвати тренутак. Дејан је много волео речи. Волео је да полемиче с лексиком, да проналази синониме за које нико никада није чуо, да инсистира на правопису, али и да га истражује и прати. Волео је и људе који воле речи. Знао је с речима. Научио је и с људима.

***

И избор професионалних тема којима се бавио често је одговарао Дејановој природној склоности да се позабави другачијим, измештеним, забрањеним, и покуша да га прикаже на својствен начин. Таква је рецимо тема цензуре којом се бавио, а коју је покушао да прикаже кроз преплет стручног и литерарног стила, осенченог њему својственом иронијом, па донекле и духовитошћу којом је увек бојио своје мисли. За тај подухват награђен је признањем „Дејан Медаковић”.

Објавио је дванаест стручних монографских публикација међу којима и библиографије истакнутих јавних личности попут Добрице Ћосића, Матије Бећковића, Драгана Лакићевића и других. Са свима њима с којима је радио и за које је радио, постао је пријатељ.

Добитник је и готово свих водећих награда у нашој струци: „Стојана Новаковића“ два пута, за *Дело* и за *Библиографију српских енциклопедија и лексикона*, „Агапове“ за најбољег библиотекара града Београда; „Шафарица“ за укупан допринос развоју библиотечко-информационе делатности у земљи.

За комплетирање листе, недостајао му је још „Ђура Даничић“.

У једном делу своје каријере био је посвећен осмишљавању изложби које памтимо као запажене и освежавајуће, а које су се често бавиле и темама „иза маргина“. Сећамо се *Првој српској раши плакашима*, *Минијатури на зрну трашка*, *Каква користи од наслова* и других које су обележиле његов рад од 2005. до 2014.

Од својих професионалних ангажмана током последњих година највише је волео рад на уредничким пословима у *Гласнику Народне библиотеке Србије* у коме смо имали сјајну редакцију коју је предводио. Сваки нови број био је повод за нове заједничке идеје, полетан рад и, коначно, прославу објављеног броја.

Волео је и колеге из мреже библиотека Србије и био одан идеји да свима у послу помогне. Уз његове рецензије и сугестије настале су многе библиографије, каталози и стручни радови које је годинама марљиво прегледао за друге. Дејан је познавао и памтио колеге, никада није заборављао њихова лица, догађаје и сусрете који су их повезивали. Зато није необично ни што су и њега сви познавали.

***

Дејан и ја смо исте године дошли у Народну библиотеку. Учили смо посао из исте професионалне школе и, као библиотекари, свој радни пут и професионални интегритет засновали на заједничким темељима. Дејан ми је био први другар с посла. Имамо децу истих година. Не могу се набројати теме о којима смо разговарали. Само нисмо стигли да причамо о његовом одласку.

Дејан је отишао тако неприхватљиво нагло и никада нећемо знати уз које мисли и каква осећања. Можда управо она које је описао у *Церебруму*, алудирајући на трауму рођења, али која би се једнако могла односити и на смрт. Ни Дејану ни нама није била пружена прилика да сагледамо целину на тему времена које смо поделили у животу.

Захвална сам на прилици да ја будем она која се овде од њега опростила у име свих нас, као колегиница и као пријатељ, а вас позивам да се сећамо Дејана.

Нећемо се поздрављати.

(Краљево, 2. јун 1965 – Београд, 26. јун 2022), књижевник, библиотекар, библиограф и уредник.

Гимназију је завршио у Краљеву, а на Филолошком факултету у Београду је 1994. године дипломирао на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности.

Године 2004. одбранио је на Филолошком факултету у Београду магистарски рад *Дело (1954–1992): библиографија*, а 2010. и докторску дисертацију *Завичајни фондови*.

После краћег задржавања у просвети, као наставник српског језика и књижевности, запослио се у Народној библиотеци „Радослав Веснић“ (данас НБ „Стефан Првовенчани“) у Краљеву, где је прошао кроз читав процес библиотечког пословања, од инвентарисања, рада на позајмном и научном одељењу, до сложених послова као што су алфабетска и стручна каталогизација, стручни надзор у оквиру матичних послова и вођење набавне политике библиотеке.

Од 2000. године ради у Народној библиотеци Србије, најпре у оквиру Збирке старог плаката и летка, а након три године преузима Фонд старих, ретких и минијатурних књига.

Био је члан уредништва више стручних часописа из библиотечно-информационе делатности попут *Гласника Народне библиотеке Србије* (од 2016), а од 2017. и зборника *Сусрети библиографа у Инђији*. Коуредник је зборника с конференције *Поседне збирке у контексту заштитне културне баштине и као подстицај културног развоја* (НБС, 2017). Био је члан редакције *Новина Београдског читалишта* и редакције *Гласа библиотеке*.

Објавио је дванаест монографских публикација из области библиографије и библиотекарства. Међу њима су:

- *Библиографија прелога у краљевачкој књижевној периодици* (Књ. 1 Освита–Октобар–Слово, 2000; Књ. 2 Повеља 1971–2000, 2001)
- *Библиографија Машије Бећковића и Библиографија Драгана Лакићевића* (Дерета, 2006)
- *Дело: 1955–1992: библиографија* (Институт за књижевност и уметност, Народна библиотека Србије, Матица српска, 2007)
- *Првих 20 година: библиографија Графичког одељења „Дерета“* (Дерета, 2008)
- *Библиографија Николаја Тимченка* (Задужбина Николаја Тимченка, Културни центар Лесковца, 2008)
- *Библиографија Бранислава Пећковића* (Градска библиотека Панчева, 2009)
- *Библиографија Добрице Ћосића* (Службени гласник, 2010)

- *Завичајни фондови* (Службени гласник, Народна библиотека Инђија, 2011)
- *Библиографија српских енциклопедија и лексикона* (Завод за уџбенике, 2014)
- *Кашалот Леџаша Пеџра Колендића: рукописи, кореспонденција, старе књиџе*, коаутори Злата Бојовић, Нада Мирков Богдановић (Народна библиотека Србије, 2015)
- *Библиографија српских речника* (Народна библиотека Србије, 2016 [2018])
- *Non imprimatur или цензура у библиотекарству и издаваштву* (Библиотека „Влада Аксентијевић“ Обреновац, Библиотека „Димитрије Туцовић“ Лазаревац, 2019)
- *Библиографија академика Маџије Бећковића* (Српска академија наука и уметности, 2019).

Осмислио је и поставио пет веома запажених изложби с каталозима и пропратним текстовима:

- *Први српски раџ илакаџима* (НБС, 2005, поставка у 32 града)
- *Каква користи од наслова* (штанџ НБС на Београдском сајму књиџа, 2005)
- *Масонски симболи на старој српској књиџи* (с Немањом Радуловићем, Завичајно одељење Библиотеке града Београда, 2006)
- *Збирка старе српске књиџе*, Библиотека Дома Народне скупштине (Дом Народне скупштине, 2006)
- *Минијатура на зрну трашка: збирка минијатурних књиџа Народне библиотеке Србије* (НБС, 2014)[3]

Био је сарадник на изложби *Заљубиџи се у један траџ: Београд у џуџоџи-сима европских џуџника* (2007).

За свој библиографски рад и за допринос библиотечко-информационој делатности уопште добио је најзначајније награде као што су:

- 2007 – Награда „Стојан Новаковић“ за књиџу *Дело: 1955–1992*
- 2012 – Награда „Марија Илић Аџапова“ у Библиотеци града Београда за најбољеџ библиотекара града Београда
- 2014 – Награда „Стојан Новаковић“ за *Библиографију српских енциклопедија и лексикона*
- 2019 – Награда „Јанко Шафарик“ за укупан допринос развоју библиотечко-информационе делатности у земљи
- 2020 – Награда „Дејан Меџаковић“ за књиџу *Non imprimatur или цензура у библиотекарству и издаваштву*.

Од 2019. био је и потпредседник Библиотекарског друштва Србије.

Дејан Вукићевић почео је да објављује књижевне радове 1988. године. Јављао се углавном на анонимне конкурсе и добио тридесетак награда локалног значаја, од којих треба издвојити награду *Српско ђеро* (Јагодина, 1999), трећу награду „Милутин Ускоковић“ (Ужице, 2017), награду за најбољи есеј (Пријепоље, 1995; Ниш, 1992).

Бавио се пре свега прозом, али је објавио и неколико есеја и књижевних приказа (о *Књизи пророједничковој*, Марију Варгасу Љоси, Сервантесу, Гогољу, Лотреамону, Андреју Макину, Алесандру Барику...).

До сада је објавио два романа и четири књиге прича.

Заступљен је у петнаестак зборника и антологија од којих треба издвојити антологију новије српске приче *У књиџама све ђише* Милутина Луја Данојлића. Књига прича *Алеја бизарних књиџова* преведена је и као електронска књига објављена на пољском језику, а неколико прича објављено је у пољским књижевним часописима.

Часопис *Књижевности* је 2001. године објавио тематски блок о Дејану Вукићевићу. Његова проза била је предмет изучавања на два научна међународна скупа, у Нишу и Трнову у Бугарској.

Књиге прича:

- *Короџа*, Народна књига, 1998;
- *Алеја бизарних књиџова*, Рад, 2002;
- *Омама*, „Филип Вишњић“, 2007;
- *Нокаџи и месо*, Културни центар Новог Сада, 2016.

Романи

- *Бодило*, Грађански форум, 2005;
- *Церебрум*, Чигоја штампа, 2012.